

IKC Binnenste Buiten

WonderWys Kinderen van Zonnekinderen

Beleidsplan: Burgerschap

Inhoud

Inhoud	1
Inleiding	3
1. Missie, visie, uitgangspunten en doelen	4
1.1 Missie, visie en kernwaarden Wonderwijs	4
1.2 Missie, visie en kernwaarden IKC Binnenstebuiten	4
2. Burgerschapsonderwijs	6
2.1 Toezichtkader van de onderwijsinspectie	6
2.2 Doelen burgerschapsonderwijs SLO	6
3. Visies op burgerschap binnen Wonderwijs en IKC Binnenstebuiten	7
3.1.wonderwijs	7
3.2 IKC Binnenstebuiten	7
4. Burgerschap binnen Ontwikkelingsgericht Onderwijs	8
4.1. De dagelijkse onderwijspraktijk	8
4.2 Inzet van HOREB	9
5. Onze leerlingpopulatie in beeld	9
5.1.Sociaal demografisch	9
5.2 Maatschappelijke en opvoedkundige context	10
Samenwerking tussen ouders, kind en school	11
5.3 Kennis, vaardigheden, attitude rondom burgerschap	11
6. Eindprofiel Burgerschap kind groep 8	12
6.1 Geschreven vanuit de school:	12
6.2 Geschreven vanuit de ouders:	12
6.3 Geschreven vanuit het kind:	12
7. Het onderwijsaanbod	13
7.1 Thema cyclus en jaarkalender	13
7.2 De actuakring	13
7.3 Overige activiteiten: monitoring van het resultaat	13
7.4 Wat wordt nog gemist in het aanbod van Burgerschap op IKC Binnenstebuiten	14
8. Professionalisering	15
8.1 Resultaten/ evaluatie / kwaliteitszorg	15
8.2 Visitaties	15
Bronnen:	16
Bijlage 1 – Overzicht domeinen en kerndoelen burgerschap	17
Bijlage 2 jaarkalenders	24

Vragen die er nog zijn;

- Borging kernteam Burgerschap die tijdens de themavoorbereidingen de kerndoelen bewaken.
- Afspraken binnen team hierover. Doelen moeten worden weggezet. Inspectie!!
- Evaluatiemomenten WMKPO
- Ouders en kinderen bevragen Danny en Agnes
- Gaan we hiernaast werken met de WMKPO lijsten Burgerschap?
- Evaluatiemomenten burgerschap vastleggen in jaarplanning.

Inleiding

Burgerschap gaat over hoe mensen met elkaar samenleven. Burgerschapsonderwijs is erop gericht dat kinderen kennis en vaardigheden verwerven en een attitude ontwikkelen ten behoeve van burgerschap. De wet schrijft voor dat op alle scholen in Nederland burgerschapsonderwijs doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanwezig moet zijn. In de wet op burgerschap (2021) worden acht basiswaarden van de democratische rechtsstaat benadrukt: vrijheid van meningsuiting, gelijkwaardigheid, begrip voor anderen, verdraagzaamheid, autonomie, verantwoordelijkheidsbesef, het afwijzen van onverdraagzaamheid en discriminatie. De cultuur binnen de scholen in Nederland moet in overeenstemming zijn met deze acht basiswaarden. Kinderen kunnen op school op een veilige manier burgerschapsvaardigheden met elkaar oefenen. Leerkrachten leven de basisvaardigheden voor.

IKC Binnenstebuiten is één van de scholen van Stichting Wonderwijs. In dit plan staat omschreven hoe wij vanuit onze OGO visie burgerschap vorm geven binnen ons onderwijs.

1. Missie, visie, uitgangspunten en doelen

1.1 Missie, visie en kernwaarden Wonderwijs

Missie

Wonderwijs inspireert, stimuleert en begeleidt kinderen tot gelukkige, kritische en zelfstandige (wereld) burgers die met vertrouwen en respect in verbinding staan met anderen en hun omgeving. Wonderwijs hecht waarde aan inclusiever onderwijs in een inclusieve samenleving. Geluk is een groot goed en belangrijk streven. Gelukkige mensen zijn weerbaarder, creatiever, innovatiever, vrijgevinger en komen beter tot groei. Ze hebben een positieve kijk op zichzelf en de ander.

Visie

De scholen van Wonderwijs zijn veilig, duurzaam en inspirerend. Kinderen, collega's en ouders worden gezien en gehoord. Onze scholen staan midden in de samenleving en werken intensief samen. We willen dat kinderen de wereld leren kennen, ervaren en begrijpen. Ons onderwijs is zo ingericht dat we alle kinderen uitdagen om hun talenten te ontdekken, optimaal te ontwikkelen en in te zetten.

Dit is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid!

Wonderwijs legt de focus op onderstaande doelen en heeft hoge verwachtingen:

- Persoonsvorming: de ontwikkeling tot een zelfstandig, verantwoordelijk en kritisch persoon.
- Socialisatie: kennismaken met de wereld, leren zich hiertoe te verhouden en aanmoedigen deel te nemen aan de samenleving
- Kwalificatie: het opdoen van kennis en vaardigheden die je in je leven nodig hebt.

Kernwaarden

Wonderwijs bereidt kinderen voor op een uitdagende toekomst. De vier kernwaarden waarop wij ons hierbij baseren zijn: vertrouwen, samen, lef, groei

Wonderwijs creëert een omgeving waarin kinderen gestimuleerd worden om uitdagingen aan te gaan. Samen groeien we naar de samenleving van morgen. Meer informatie is terug te lezen in het Koersplan van Wonderwijs 2025-2028.

1.2 Missie, visie en kernwaarden IKC Binnenstebuiten

Missie

“Samen leven, Samen leren”.

Visie

IKC Binnenstebuiten biedt ontwikkelingsgerichte opvang en onderwijs voor 0-12 jarigen waarbij het kind mede eigenaar is van zijn/haar ontwikkeling in een veilige, prettige, uitdagende en duurzame leef- en leeromgeving. Ons ideaal is dat elk kind zoveel mogelijk leert al naargelang zijn eigen mogelijkheden én dat het levenslustig, open en communicatief is. Het kind zich aanvaard weet en dat het zich verbonden voelt met andere mensen en met de wereld om hem heen.

- IKC Binnenstebuiten bereidt kinderen voor op een leven als lid van een gemeenschap en laat het kennismaken met tradities en praktijken (bijv. sociaal-politiek, cultureel, professioneel). Wat en hoe draag ik bij aan mijn omgeving?

- IKC Binnenstebuiten stimuleert het persoon-willen-zijn van het kind. IKC Binnenstebuiten heeft aandacht voor de vaardigheden die nodig zijn voor kinderen om zichzelf te leren kennen. Wie ben ik? Wat kan ik? Wat wil ik?
- IKC Binnenstebuiten gelooft in de kracht van geluk. Gelukkige mensen kunnen meer aan, zijn in staat te groeien, te geven en te brengen. Ze erkennen zichzelf en elkaar. Iedereen mag er zijn. We zijn van elkaar afhankelijk en zorgen goed voor elkaar in een streven naar een gelukkiger samenleving.
- IKC Binnenstebuiten zorgt voor inspirerend en toekomstgericht onderwijs dat inspeelt op de talenten en leerbehoeften van alle kinderen en op kennis en vaardigheden die nodig zijn om hen op de toekomst voor te bereiden, waarbij het kind mede richting geeft aan zijn ontwikkeling;
- IKC Binnenstebuiten biedt onderwijs van hoge kwaliteit. Naast de basisvaardigheden is er ook aandacht voor brede, persoonlijke en maatschappelijke vorming;
- IKC Binnenstebuiten is een leer- en werkgemeenschap waarbinnen medewerkers en leidinggevenden zich individueel en gezamenlijk professioneel ontwikkelen;
- IKC Binnenstebuiten staat midden in de samenleving en biedt in samenwerking met educatieve partners een doorlopende pedagogisch lijn voor kinderen van 0-12 jaar

Kernwaarden

Onze kernwaarden geven aan waarvoor we staan, wie we zijn en vooral wie we *willen* zijn. Ze geven richting aan onze keuzes en handelingen en vormen het fundament van onze organisatie. Die gezamenlijke missie en visie maakt Binnenstebuiten één betekenisvol geheel, waarin gewerkt wordt vanuit een gemeenschappelijke identiteit en vanuit kaders waarbinnen ruimte is voor autonomie.

We werken samen in een omgeving die veilig is en waarin we ons blijven ontwikkelen. Een omgeving waar iedereen met plezier naartoe komt en respectvol met elkaar omgaat, rekening houdend met elkaars verschillen. Een omgeving waar we ruimte krijgen om trots op onszelf en elkaar te zijn.

Plezier: we zijn betrokken, enthousiast en nieuwsgierig. We zorgen met elkaar voor een fijne en open sfeer waarin we met plezier en met passie met elkaar samenwerken. We sluiten aan bij de mogelijkheden, belangstelling en belevingswereld van de kinderen.

Veiligheid: we voelen ons veilig en durven onszelf te zijn. We laten elkaar in de waarde en accepteren elkaars verschillen. Kinderen en medewerkers ontwikkelen zich beter in een fijne veilige, omgeving.

(Zelf)vertrouwen: we zijn trots op onszelf en elkaar. We durven ons kwetsbaar op te stellen en hebben vertrouwen in onszelf, elkaar en de omgeving.

Respect: we gaan respectvol met onszelf, elkaar en de omgeving om. We waarderen en respecteren elkaars verschillen en talenten en hebben aandacht voor elkaar.

Ontwikkeling: we nemen zelf verantwoordelijkheid om te ontwikkelen. We hebben een open houding en stellen vragen. We geven elkaar ruimte om te groeien, stimuleren elkaar en leren van en met elkaar.

2. Burgerschapsonderwijs

2.1 Toezichtkader van de onderwijsinspectie

Het Toezichtkader van de onderwijsinspectie (2023) geeft het volgende weer:

Aanbod en onderwijstijd

- De school heeft een aantoonbaar aanbod op het gebied van burgerschap en sociale integratie (beschreven op inhoud, uitgangspunten en aanpassing omgeving). Daarin wordt ten minste aandacht besteed aan de basiswaarde van de democratische rechtstaat en de kennis, houdingen en vaardigheden die daarbij van belang zijn. Er is ook aandacht voor de sociale en maatschappelijke competenties uit de burgerschapsopdracht en de daaraan gerelateerde kerndoelen.
- De school heeft haar aanbod verrijkt met extra elementen op basis van het schoolconcept.

Resultaten

De resultaten liggen op het gewenste niveau. De school bevordert actief burgerschap en sociale cohesie op doelgerichte en samenhangende wijze. De leerlingen hebben sociale en maatschappelijke competenties ontwikkeld die hen in staat stellen deel uit te maken van en bij te dragen aan de pluriforme, democratische Nederlandse samenleving. De leerlingen hebben kennis over en respect voor verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid alsook de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden. Daardoor verlaten de leerlingen de school met respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Kwaliteitszorg en verantwoording

De school heeft een heldere visie op burgerschapsonderwijs en daarbij heldere doelen in een doorgaande lijn geformuleerd. Onze wet schrijft voor dat burgerschapsonderwijs doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanwezig moet zijn en wordt beschreven vanuit visie, doelen, aanbod en evaluatie. Goed burgerschapsonderwijs kenmerkt zich door een logische opbouw, die terug te zien is in de leerjaren en de leergebieden. Er wordt de transfer gemaakt van kleine kwesties in de buurt naar wereldproblemen. Daarnaast is er een opbouw van leerstof en ontwikkeling van competenties.

2.2 Doelen burgerschapsonderwijs SLO

In maart 2024 zijn de nieuwe conceptkerndoelen geformuleerd voor burgerschapsonderwijs.

1. **Schoolcultuur;** De school zorgt voor een democratische cultuur
2. **Diversiteit;** De leerling handelt respectvol vanuit kennis over een diverse samenleving
3. **Democratische waarden;** De leerling geeft aan hoe diens handelen verbonden is met democratische waarden
4. **Maatschappelijke betrokkenheid;** De leerling verkent verschillende mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving.
5. **Democratische betrokkenheid;** De leerling verkent hoe hij/zij democratisch handelen in dagelijkse situaties kan vormgeven
6. **Maatschappelijke vraagstukken;** De leerling weegt af welke mogelijkheden die heeft om ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken te handelen.

3. Visies op burgerschap binnen Wonderwijs en IKC Binnenstebuiten

3.1.wonderwijs

Het burgerschapsonderwijs binnen de scholen van Wonderwijs voldoet aan de WPO artikel 8. De scholen bevorderen op doelgerichte en samenhangende wijze actief burgerschap en sociale cohesie. We brengen kennis en respect bij voor de basiswaarden van de democratische rechtstaat: vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit en gaan uit van waarden en normen die kinderen in staat stellen zich te ontwikkelen tot actieve en verantwoordelijke burgers.

Burgers die:

- kennis, inzicht en begrip hebben van de multiculturele, democratische samenleving;
- respectvol zijn;
- zelfbewust en mondig zijn;
- respect hebben voor opvattingen van anderen;
- kunnen en willen samenleven met anderen;
- begripvol zijn;
- elkaar zien;
- tolerant en verdraagzaam zijn.

De cultuur op de scholen is in overeenstemming met de basiswaarden. Binnen de scholen creëren we een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de basiswaarden, opdat de basiswaarden internaliseren. Een ieder binnen onze scholen voelt zich veilig en geaccepteerd zoals ook beschreven in het Veiligheidsbeleid van Wonderwijs.

3.2 IKC Binnenstebuiten

Op IKC Binnenstebuiten geven wij ontwikkelingsgericht onderwijs (OGO).Burgerschapsvorming is inherent aan Ontwikkelingsgericht onderwijs. Binnen OGO gaat het namelijk altijd om het meedoen aan sociaal culturele praktijken, m.a.w. meedoen aan de samenleving. "Participeren in een samenleving en omgaan met verschillen is moeilijk in lessen te vatten, daarnaast raakt het de identiteit van mensen. Dat vraagt om onderwijspraktijken waar systematisch ruimte wordt geboden aan de persoonsvorming van kinderen. OGO biedt handvatten om juist daarmee aan de slag te gaan. Kennis en vaardigheden worden verbonden met de brede persoonsvorming door levensechte persoonsvorming centraal te stellen, waarin kinderen als volwaardige deelnemers leren dat hun inbreng ertoe doet en dat ze verantwoordelijkheid dragen." (Wat Is OGO? - OGO, 2021b)

Op een OGO-basisschool is Burgerschap geen vak uit een boekje, maar leer je door kennis en vaardigheden te ontwikkelen welke ondersteunend zijn bij het handelen 'in de wereld'. Binnen OGO doen wij dit vanuit Sociaal Culturele praktijken (SCP). Door stukken echte wereld de groep in te halen, waarin leerlingen leren handelen vanuit een rol, worden kennis en vaardigheden geen losstaande trucjes of kennis, maar raakt leren de persoon en krijgen de activiteiten betekenis.

De sociaal culturele praktijken binnen het thematische onderwijs bieden bij uitstek ruimte om kinderen te leren omgaan met conflicten, sociale cohesie te bevorderen of kinderen thematisch te

leren hoe de democratisch rechtstaat werkt. Dit doen we de groepen 1 t/m 4 door middel van spel in en de groepen 5 t/m 8 staat het onderzoekend leren hierbij centraal.

4. Burgerschap binnen Ontwikkelingsgericht Onderwijs

In Ontwikkelingsgericht Onderwijs gaat het om identiteitsontwikkeling en zijn we gericht op attitudeontwikkeling. Deze attitude zie je (bij leerlingen en professionals) in scholen die werken vanuit OGO:

- Oprecht nieuwsgierig zijn (tegensprakerig zijn)
- Empathie ontwikkelen
- Kennis van de wereld hebben (ook de waarde van het half begrijpen erkennen)
- Funds of knowledge uitbreiden

4.1. De dagelijkse onderwijspraktijk

Bij de keuze van een sociaal culturele praktijk houdt de professional rekening met de leefwereld van de kinderen in de groep. In welke sociaal-culturele praktijken en activiteiten zijn zij betrokken? Welke ervaringen hebben zij met deze praktijk, wat zullen ze interessant vinden en welke kwesties spelen er? Waar worden ze nieuwsgierig naar en wat vinden ze van de wereld waarin ze deelnemen? Door te werken met een halfopen themaplanning heeft de leerkracht ruimte om te bemiddelen tussen de betekenissen van de kinderen en de onderwijsbedoelingen.

Gedurende het thema vinden startactiviteiten plaats om te oriënteren op de sociaal culturele praktijk (SCP) en zicht te krijgen op de ervaringen en achtergrond van kinderen en waar zij nieuwsgierig naar worden.

Om empathie te ontwikkelen is het nodig om voortdurend als community in gesprek te zijn met elkaar. De gesprekken vormen het cement tussen de verschillende activiteiten waarmee (schurende) kwesties en inhoud van de verschillende perspectieven worden besproken/belicht. Het is van belang dat iedereen hieraan deelneemt en een stem krijgt. De leerkracht creëert oprechte nieuwsgierig naar de verschillende meningen en de argumentatie van de kinderen binnen de SCP.

De SCP wordt opgebouwd vanuit de concrete leefomgeving van de groep leerlingen waarbij je verbinding maakt met de actualiteit en inzicht opbouwt richting de ruimere wereld. Dit betekent dat je op inhoud meerdere vak perspectieven nodig hebt.

In de voorbereiding van thema's ben je als professionals gezamenlijk verantwoordelijk voor het maken van verbindingen met maatschappelijke ontwikkelingen en processen.

Als team blijf je in gesprek over onderwerpen als

- Vrijheid/gelijkheid
- Macht en inspraak
- Democratische cultuur
- Diversiteit
- Solidariteit
- Duurzaamheid
- Globalisering
- Digitale samenleving
- Technologisch burgerschap
- Denk- en handelwijzen

(Curriculum.nu burgerschap)

Deze onderwerpen maak je concreet bij het kiezen van thema's en de keuze van interessante spelverhalen verbonden aan de actualiteit (de veranderende samenleving) en aansluitend op de populatie binnen de school. Hiermee voorkomen we rigide aanbod in vastliggende thema's.

4.2 Inzet van HOREB

Ons OGO onderwijs wordt voorbereid in HOREB (Handelingsgericht Observeren, Registreren en Evalueren van Basisontwikkeling).

In HOREB werken we met de inhoudsmatrix bij het op verhaal komen, voorbereiden en vormgeven van thema's en denken de professionals na over welke kwesties er spelen vanuit diverse invalshoeken op concreet niveau (eigen gezin, eigen gemeenschap, eigen leefomgeving), op het niveau van de actualiteit (huidige situatie in de samenleving en herkenbaar voor de betreffende groep kinderen) en op het niveau van de ruimere wereld (verkennen van nieuwe situaties, meer op afstand van de kinderen) om meer kennis en vaardigheden op te kunnen doen over hoe onze wereld in elkaar zit. Het gaat om steeds beter kunnen deelnemen aan activiteiten en praktijken op basis van eigen opgebouwde inzichten, kennis en vaardigheden.

Professionals hanteren in HOREB het observatiemodel spelverhalen om doelgericht en beredeneerd aanbod te garanderen in een doorgaande lijn gericht op een ononderbroken ontwikkeling voor alle leerlingen breed en specifiek.

Middelen in HOREB die hierbij ondersteunen zijn: het Activiteitenboek, het Logboek en het Kinderdagboek. De inhoudsmatrix is een hulpmiddel en draagt zorg voor een aanbod vanuit verschillende vak perspectieven die geïntegreerd worden door nieuwe kennis en vaardigheden in te zetten in de opbouw en uitvoering van het spelverhaal.

Leerlingen gaan in de opbouw van de SCP rollen aannemen en de daarbij behorende handelingen uitvoeren. De kwesties die onderzocht gaan worden zitten vast aan deze rollen en handelingen. Leerlingen gaan meedoen en ontdekken wat ze beter willen kunnen en welke kennis ze daarvoor nodig hebben. Dit zie je terug in de kolom 'Bedoelingen'.

5. Onze leerlingpopulatie in beeld

Om als IKC Binnenstebuiten burgerschapsonderwijs goed inhoud en vorm te kunnen geven, hebben we met het team onze leerlingpopulatie in beeld gebracht. Dit hebben we gedaan door te kijken naar Sociaal demografische aspecten zoals; kenmerken van de wijk, opleidingsniveau en achtergronden van de gezinnen, stemgedrag in de wijk en actuele maatschappelijke gebeurtenissen die op dit moment zichtbaar zijn.

5.1. Sociaal demografisch

Waar komen onze kinderen vandaan en wat zijn kenmerken van de wijk?

De meeste kinderen op IKC Binnenstebuiten wonen in de wijk Loovelden. Kinderen uit de wijken Zilverkamp en Rijkerswoerd volgen ook onderwijs op onze school. Ouders hebben hoge verwachtingen van kinderen en leerkrachten op het vlak van de cognitieve ontwikkeling.

Opleidingsniveau en achtergronden van de gezinnen.

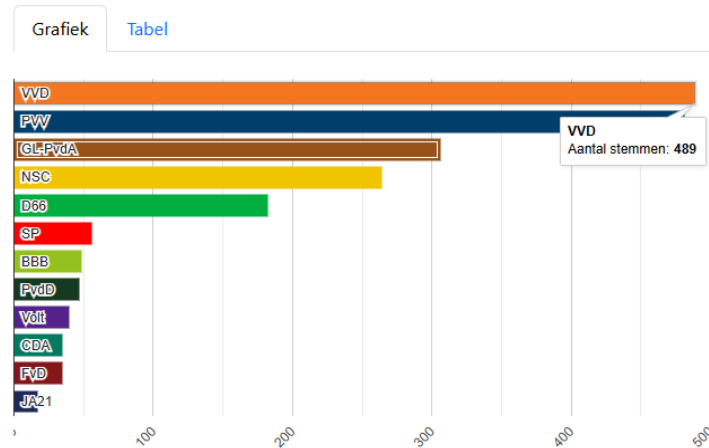
De wijk Loovelden kenmerkt zich door een overwegend autochtone populatie, waarbij het merendeel van de ouders een hoger opleidingsniveau heeft. Veel ouders combineren hun gezinsleven met een drukke werkagenda, wat ertoe leidt dat kinderen regelmatig worden

opgevangen door verschillende opvoeders, zoals oppas of kinderopvang. Binnen de wijk is het sociale netwerk van gezinnen vaak beperkt, mede door de keuzes die ouders maken op het gebied van wonen en werken, wat kan leiden tot financiële verplichtingen die invloed hebben op hun dagelijks leven. In de wijk Zilverkamp woont een groter aandeel kinderen met een migratieachtergrond. Binnen de schoolpopulatie is er sprake van culturele diversiteit. Naast kinderen die opgroeien binnen de Nederlandse cultuur, zijn er ook leerlingen met achtergronden uit onder andere Polen, Syrië, Marokko, Turkije, Spanje, de Verenigde Staten en Rusland. Deze culturele rijkdom biedt kansen voor een inclusieve leeromgeving waarin aandacht is voor verschillende perspectieven en ervaringen.

Stemgedrag in de wijk Loovelden.

Tweede Kamer verkiezingen 2023, stemmen per partij [🔗](#)

De grootste partij bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer van 2023 bij stembureau Medisch Centrum Loovelden was de VVD met 489 stemmen.

Verkiezingsuitslag: Tweede Kamer der Staten-Generaal 2023, Medisch Centrum Loovelden Huissen, gemeente Lingewaard.

Bovenstaande grafiek toont het aantal stemmen per partij voor de 12 grootste politieke partijen van de in totaal 22 partijen waarop bij stembureau Medisch Centrum Loovelden is gestemd. De tabel toont alle partijen waarop is gestemd.

[\(Stembureau Medisch Centrum Loovelden in Huissen in cijfers en grafieken | AlleCijfers.nl\)](#)

5.2 Maatschappelijke en opvoedkundige context

In de huidige samenleving is er sprake van veranderende gezinsdynamieken. Ouders combineren hun opvoedende rol met diverse verplichtingen, zoals werk en andere maatschappelijke activiteiten. Binnen veel gezinnen is sprake van materiële welvaart, en ouders zijn vaak actief betrokken bij het ondersteunen van hun kinderen in het oplossen van uitdagingen. Kinderen ervaren hierdoor een hoge mate van betrokkenheid en ondersteuning thuis, waarbij zij regelmatig inspraak hebben in gezinsbesluiten. Agenda's van gezinnen zijn vaak goed gevuld, wat invloed kan hebben op de dagelijkse routines.

Er is een ontwikkeling zichtbaar waarbij kinderen mondiger zijn geworden. Ze stellen vaker vragen en hechten waarde aan uitleg en onderbouwing van keuzes. Dit vraagt om een pedagogische benadering waarin communicatie en wederzijds begrip centraal staan.

De mate van zelfstandigheid bij kinderen ontwikkelt zich in wisselend tempo. Onderwijsinstellingen en kinderopvang spelen een steeds belangrijkere rol in zowel de cognitieve als sociaal-emotionele

ontwikkeling van kinderen. Deze instellingen bieden een omgeving waarin opvoeding en onderwijs hand in hand gaan.

Daarnaast groeien kinderen op in een diverse samenleving waarin verschillende culturele achtergronden samenkomen. Ouders met vergelijkbare culturele achtergronden vinden vaak verbinding met elkaar, wat bijdraagt aan een gevoel van gemeenschap binnen en rondom de school.

Tot slot is de digitale leefwereld van kinderen niet meer weg te denken. Apparaten zoals mobiele telefoons, laptops en spelcomputers maken integraal deel uit van hun dagelijks leven. Mediawijsheid en het bewust omgaan met schermtijd zijn dan ook belangrijke thema's binnen het hedendaagse onderwijs en opvoedingsbeleid.

Samenwerking tussen ouders, kind en school

De samenwerking tussen ouders, kind en school vormt een belangrijke basis voor de ontwikkeling van leerlingen. In de praktijk staat deze driehoek echter onder druk. Het drukke gezinsleven heeft invloed op de beschikbaarheid van ouders voor schoolactiviteiten. Dit uit zich onder andere in een lagere opkomst bij informatieavonden en een beperkte aanwezigheid bij gezamenlijke activiteiten op school. Hoewel de betrokkenheid van ouders onverminderd groot is, vraagt de huidige maatschappelijke context om flexibele en toegankelijke vormen van oudercommunicatie en samenwerking. Het onderwijs speelt hierin een proactieve rol door te zoeken naar passende manieren om ouders te betrekken bij het leerproces van hun kind, rekening houdend met hun mogelijkheden en tijdsinvestering.

5.3 Kennis, vaardigheden, attitude rondom burgerschap

Vanuit de inspectie is er een gemeenschappelijke verbindende kern verplicht gesteld voor alle scholen waarop het onderwijs zich in ieder geval herkenbaar dient te richten het gaat hierbij om

- Kennis van de democratie en rechtstaat zelf, alsmede de grondrechten.
- Kennis van, inzicht in de werking van en respect voor de achterliggende abstracte basiswaarden, ook in hun onderling verband. Hierbij gaat het om de volgende drie algemene aanvaarde waarden; vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit.
- Het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.

Volgens het team van IKC Binnenstebuiten mogen de kinderen de volgende vaardigheden nog ontwikkelen en oefenen.

Vaardigheden die de kinderen nog mogen oefenen en ontwikkelen
• Aanleren om samen verantwoordelijkheid te dragen voor de groep
• Leren omgaan met uitgestelde aandacht
• Respectvol omgaan met elkaar kinderen onderling en kinderen naar volwassenen.
• Conflicten worden vaak snel opgelost door fysiek te reageren . Kinderen mogen nog leren om het gesprek met elkaar aan te gaan
• Kinderen mogen leren om om te gaan met tegenslagen
• Kinderen mogen leren om zelf bewuste keuzes te maken in het omgaan met anderen
• Kinderen mogen nog meer te weten komen over andere culturen
• Leeftijdsadequate vaardigheden rondom zelfredzaamheid
• Kinderen mogen leren om zelf verantwoording te nemen voor gedrag en de keuzes die zij maken
• Kinderen kennis laten maken verschil in arm en rijk
• Leren omgaan met conflicten

6.Eindprofiel Burgerschap kind groep 8

Lonkend perspectief op basis van kennis, attitude en vaardigheden

Wat vraagt de populatie, wet burgerschap en maatschappelijke en demografische kwesties?

6.1 Geschreven vanuit de school:

Met betrekking tot burgerschap gunnen wij elk kind ruimdenkend te zijn. Het heeft een realistisch zelfbeeld en wereldbeeld. Het kind weet en leert dat we opgroeien in een democratie. Het kind is nieuwsgierig naar de wereld en kijkt met een open blik naar de morele dilemma's die spelen. Het is flexibel, veerkrachtig en autonoom en kunnen verschillen benoemen en omarmen. Diversiteit mag er zijn en wordt gewaardeerd.

Het kind is zelfredzaam en weet hoe het een hulpvraag kan stellen om zichzelf verder te helpen. Het kind gaat compassievol om met zichzelf, elkaar en de omgeving en voelt de verantwoordelijkheid om te zorgen voor zichzelf, de ander en de omgeving.

Het kind is gewend om de dialoog te voeren en na te denken over het laten zien van de juiste houding. Omgaan met conflicten zijn momenten om op jezelf en het proces te reflecteren. Het kind weet de stappen om te komen tot een compromis. Het mag daarin uitproberen, fouten maken en herstellen. Het kind heeft geleerd zelf na te denken en is zich bewust van groepsdruk en de kans op generaliseren.

Het kind staat in diens kracht en heeft zicht op diens competenties en rol. Het kind heeft eigenaarschap over diens ontwikkeling en wil iets bereiken. Het kind wil en kan het zelf. Het is zich ervan bewust dat er verschillen zijn in de omgeving en kunnen en verhouding zich gelijkwaardig t.a.v. de ander.

6.2 Geschreven vanuit de ouders:

Met betrekking tot burgerschap gunnen ouders hun kind betrokken opvoeders. Ouders bieden nabijheid aan hun kind en geven échte aandacht. Ouders voeden op, leren hun kind omgaan met conflicten en tegenslag en geven ruimte binnen liefdevolle kaders. Ouders leren hun kind om zelf keuzes te maken, passend bij de leeftijd. Ouders zorgen voor rust zodat hun kind kan uitrusten en ontspannen. Ouders stimuleren hun kind om het zelf te willen kunnen en geven het goede voorbeeld. Het kind leert dat fouten maken nodig is om verder te komen.

Ouders werken in het belang van hun kind samen met school en voelen de gezamenlijke verantwoordelijkheid om kinderen te leren over de wereld. Democratie, diversiteit, omgaan met verschillen en conflicthantering zijn gezamenlijke thema's om het kind in te begeleiden. Ouders leren hun kind vriendelijk de dialoog te voeren.

6.3 Geschreven vanuit het kind:

Als ik van school ga heb ik over mezelf geleerd, ik waardeer mezelf en heb een realistisch en positief zelfbeeld. Ik wil het zelf leren kunnen en sta positief t.a.v. mijn eigen ontwikkeling. Tegenslagen kan ik incasseren en ik ben veerkrachtig. Er is een beginnend beeld ontstaan over de attitude die ik kan aannemen in de maatschappij. Ik kan doorzetten als het even niet lukt en kan op tijd hulp vragen. Tijdens conflicten heb ik geleerd om naar mezelf te kijken en rustig te blijven. Ik ken de stappen die nodig zijn om te komen tot een compromis. Ik kan een dialoog voeren en sta open voor de mening, ideeën en behoeften van een ander zonder mezelf weg te cijferen.

Als ik van school ga ken ik de waarden van de democratische rechtstaat: vrijheid, gelijkheid en solidariteit. Ik heb geleerd wat dit inhoudt en heb vaardigheden geleerd en mogen oefenen. Ik ben

nieuwsgierig naar de ander, mijn omgeving en de wereld en heb geleerd om mijn oordeel te parkeren. Ik kan het verdragen als iemand anders denkt of anders is. Ik ben ruimdenkend en ben aardig voor de ander.

7. Het onderwijsaanbod

7.1 Thema cyclus en jaarkalender

Het onderwijsaanbod in de diverse units is uitgewerkt in jaarkalenders. Deze zijn terug te vinden in de bijlagen. In de jaarkalenders zijn de activiteiten, gekoppeld aan de diverse kerndoelen rondom burgerschap omschreven. Hierbij gaat het om activiteiten die gedurende het hele schooljaar aan bod komen en om activiteiten die zijn weggezet in de maanden van het schooljaar.

7.2 De actuakring

De actuakring is een werkvorm binnen ons onderwijs, gericht op Burgerschapsvorming, begrijpend lezen en gespreksvaardigheid. Kinderen worden betrokken bij actuele gebeurtenissen. Dit is leerzaam en stimuleert de nieuwsgierigheid naar de werkelijke wereld. Vragen die gebruikt worden tijdens de actuakring moedigen kinderen aan om kritisch na te denken, hun eigen meningen te vormen en beter te begrijpen hoe de wereld om hen heen werkt. Deze vragen helpen kinderen om dieper na te denken over wat er in de wereld gebeurt en ontwikkelen kritische denkvaardigheden. Kinderen worden nog meer betrokken bij de actualiteit. Hierdoor worden denkprocessen verder ontwikkeld.

7.3 Overige activiteiten: monitoring van het resultaat

Op IKC binnenstebuiten werken we volgens het OGO-concept. Met behulp van het handelingsgericht instrument HOREB worden attitudes en vaardigheden van kinderen geobserveerd en geregistreerd. Dit instrument wordt gebruikt in alle groepen. Vanaf groep 3 wordt er gewerkt met het IEP LVS. Het gedeelte hart en handen wordt gebruikt om een beeld te krijgen van de sociaal emotionele ontwikkeling en het creatief vermogen van kinderen. Bij de sociaal emotionele ontwikkeling staan het beeld dat het kind van zichzelf heeft, de manier waarop het kind daarmee omgaat en de rol die het kind aanneemt in sociale situaties centraal. Bij creatief vermogen staan eigenschappen als nieuwsgierigheid, interacteren met anderen en vindingrijkheid centraal.

In de groepen 5 t/m 8 worden sociale veiligheidslijsten van WMKPO afgenomen. De opbrengsten worden met het team en de groepen besproken. Indien nodig worden verdere acties uitgezet.

Project VIOS

Samen met de Gemeente Lingewaard, Stichting Aanpak Straat & Schoolveiligheid, de Politie, Stichting Welzijn Lingewaard, jongerenwerkers en straatcoaches nemen wij deel aan het VIOS project dat gericht is op het creëren van een veilig en prettig leef- en leeromgeving, waarbij problemen vroegtijdig worden gesignaleerd en aangepakt. Hierbij spelen de korte lijnen tussen de partijen een belangrijke rol.

7.4 Wat wordt nog gemist in het aanbod van Burgerschap op IKC Binnenstebuiten

Het is de opdracht van school om de kinderen een respectvolle oefenplaats te bieden waarin actief geoefend kan worden met de basiswaarden en burgerschapsvaardigheden geïnternaliseerd worden. Het oefenen en ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties staan hierbij centraal.

Het team van IKC Binnenstebuiten geeft aan de volgende onderdelen nog te missen in het aanbod van Burgerschap.

Wat vraagt aandacht in het aanbod op IKC Binnenstebuiten
Verwachtingen van ouders versus verwachtingen van leerkrachten rondom opvoeding en de kernwaarden van school
Andere culturen
Mediawijsheid
OGO en de sociale culturele praktijk blijven aanbieden
Kennis maken met de maatschappelijke werkelijkheid
De leerling meer zelf laten ondernemen i.p.v. dan het geregeld wordt
Waarden en normen delen met ouders en kinderen (kernwaarden)
Gesprek aangaan met kinderen over jezelf zijn en autonomie
Bewustwording van discriminatie (culturen, kleding, geslacht, niveau van het kind)
Duidelijke kaders scheppen vanuit school en de leerkrachten
Diversiteit en verschillen in de samenleving (geloof, geslacht LHBTIQA+)

Er liggen nog veel vragen in het team rondom het borgen van Burgerschap en het meten van Burgerschap. Op dit moment zijn we bezig met het onderzoeken van de professionaliseringsbehoeften van de leerkrachten.

8. Professionalisering

Er is bij de leerkrachten een vragenlijst afgenomen (WMK) rondom de burgerschapsonderwijs en professionalisering. Hieruit is naar voren gekomen dat er op dit moment nog behoefte is aan een stukje professionalisering van de leerkrachten zelf. Dit is opgenomen in het meerjarenplan van het Koersplan 2025-2029.

8.1 Resultaten/ evaluatie / kwaliteitszorg

Binnen Wonderwijs monitoren wij de ontwikkeling van burgerschap op volgende manieren: Binnen onze sociaal emotionele en onderwijsprogramma's worden onze leerlingen bevraagd met behulp van evaluatie-instrumenten. Deze worden gemonitord in onze kwaliteitscyclus en vastgelegd in MSP.

8.2 Visitaties

Tijdens de interne visitaties van Wonderwijs wordt het waarderende verhaal van de school opgehaald. De verhalen worden opgeschreven in een rapportage en dient als praatpapier om de dialoog over goed onderwijs in de school te ondersteunen. De visitaties zijn ingericht volgens de drieslag: goed leren, goed leven, goed samenleven. In de gesprekken met alle geledingen van de school stelt het visitatieteam ontlokkende vragen om in beeld te krijgen wat de school aan burgerschap doet (praktijken, wettelijke verplicht en informeel). Er is aandacht voor:

- de maatschappelijke bedoelingen van deze praktijken;
- de pedagogische bedoelingen: hoe kijk je naar het individuele kind in het licht van burgerschap;
- kernwaarden die met de bedoelingen verband houden;
- leidende principes die met de bedoelingen verband houden;
- ethische gerichtheid van het werken aan burgerschap op school.

Bronnen:

- *“Waarom De KiVa - Vreedzame School - Sociaal emotionele aanpak aansluit bij de aangescherpte wet burgerschapsonderwijs”*
- <https://www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/ijkpunten-voor-goed-burgerschapsonderwijs/>
- *Onze school.nl*
- *Vreedzaam.nl*
- *KiVa.nl*
- *Richtlijnen Burgerschap*
- *SLO maart 2024*
- *Wat is OGO? - OGO. (2021b, juni 21). OGO. <https://www.ogo-vereniging.nl/ogo/wat-is-ogo/>*
- *Document Burgerschapsvorming in OGO. De Activiteit Alkmaar*
- [https:// Alle cijfers.nl /Stembureau/ Medisch Centrum- Loovelden- Huissen/ in cijfers en grafieken | AlleCijfers.nl](https://allecijfers.nl/Stembureau/Medisch-Centrum-Loovelden-Huissen/in-cijfers-en-grafieken)

Bijlage 1 – Overzicht domeinen en kerndoelen burgerschap

Domein	Kerndoel
A Schoolcultuur	1. Schoolcultuur
B Samenleving en democratie	2. Diversiteit 3. Democratische waarden 4. Maatschappelijke betrokkenheid 5. Democratische betrokkenheid
C Maatschappelijke vraagstukken	6. Maatschappelijke vraagstukken

Kerdoel 1

/ A Schoolcultuur

Kerdoel 1 Schoolcultuur

Doelzin De school zorgt voor een democratische cultuur.

Het gaat hierbij om

- zorgen voor een veilige schoolomgeving met aandacht voor diversiteit en inclusie;
- aanbieden van activiteiten die de betekenis van democratische waarden laten zien;
- stimuleren van kritische denkvaardigheden, morele en ethische oordeelsvorming en het offline en online respectvol communiceren daarover;
- samen met leerlingen vormgeven van een democratische cultuur;
- aandacht besteden aan actualiteit en maatschappelijke vraagstukken in samenhang met verschillende leergebieden.

Te denken valt aan

- bieden van een rijke leesomgeving en leermiddelen waarbij aandacht is voor diversiteit en inclusie;
- organiseren van samenwerkingsverbanden met lokale of regionale maatschappelijke organisaties;
- stimuleren van ouderbetrokkenheid bij de school;
- faciliteren van verschillende vormen van leerlingenparticipatie, zoals kringgesprekken, leerlingenraden, betrokkenheid bij de inrichting van het lokaal of de school;
- organiseren van themadagen, projectweken, excursies of gastlessen over diversiteit, vrijheid of maatschappelijke vraagstukken.

Kerdoel 2

/ B Samenleving en democratie

Kerdoel 2 Diversiteit

Doelzin De leerling handelt respectvol vanuit kennis over een diverse samenleving.

Het gaat hierbij om

- kennis over hoe de grondwet diversiteit in geloofs- en levensovertuiging, politieke voorkeur, afkomst, gender, seksuele oriëntatie en beperkingen beschermt;
- inschatten en bespreken van situaties die racistisch, discriminerend of stereotyperend zijn;
- verkennen van en reflecteren op de eigen offline en online identiteit in relatie tot anderen;
- in gedrag rekening houden met ervaringen en perspectieven van anderen.

Te denken valt aan

- uitbeelden van verschillende gewoonten vanuit huis, zonder in stereotypering te vallen;
- lezen van nieuwsbegrip, jeugdliteratuur en teksten in digitale media waarin verschillende identiteiten en perspectieven naar voren komen en hier gesprekken over voeren;
- vragen formuleren om de ander beter te leren kennen;
- geven van een autobiografische presentatie;
- dialoog voeren over vooroordelen en discriminatie, bijvoorbeeld aan de hand van stellingen of praatkaarten.

Kerdoel 3

Kerdoel 3 Democratische waarden

Doelzin De leerling geeft aan hoe diens handelen verbonden is met democratische waarden.

Het gaat hierbij om

- kennis over de ontwikkeling en de betekenis van de democratische waarden vrijheid, gelijkheid en solidariteit;
- kennis over het belang van de grondwet, kinder- en mensenrechten ter bescherming van vrijheid, gelijkheid en solidariteit;
- verkennen van de grenzen aan vrijheid, gelijkheid en solidariteit;
- verkennen op basis van morele en ethische perspectieven wat rechtvaardigheid en verantwoordelijk handelen betekent voor jezelf;
- afwegen hoe het eigen handelen effect heeft op de omgeving en het welzijn van anderen, nu en in de toekomst.

Te denken valt aan

- maken van een muurkrant over kinderrechten;
- aan de hand van beelden met verschillende perspectieven filosoferen over de democratische waarden;
- in gesprek met gastsprekers bij wie vrijheid in het geding is geweest;
- opkomen voor vrijheid en tegen onrechtvaardigheid, bijvoorbeeld door het schrijven van brieven;
- verbinden van online en offline omgangsvormen in de klas en op school met democratische waarden.

Kerdoel 4

/ B Samenleving en democratie

Kerdoel 4 Maatschappelijke betrokkenheid

Doelzin De leerling verkent verschillende mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving.

Het gaat hierbij om

- kennis over taken, rollen, rechten en plichten van burgers in de samenleving;
- verkennen welke middelen kunnen worden ingezet om individueel en collectief bij te dragen aan maatschappelijke veranderingen;
- oriënteren op maatschappelijke initiatieven, bewegingen en organisaties;
- benoemen en waarderen van de eigen bijdrage aan de samenleving in dagelijkse situaties;
- verkennen van de eigen mogelijkheden om maatschappelijke betrokkenheid vorm te geven.

Te denken valt aan

- lezen van verschillende vormen van literatuur over kinderen en jongeren die zich inzetten om een betere wereld mogelijk te maken;
- bezoeken van verenigingen en maatschappelijke organisaties in de buurt;
- deelnemen aan maatschappelijke activiteiten binnen de context van school;
- maken van een poster of een filmpje om maatschappelijke misstanden onder de aandacht te brengen.

Kerdoel 5

Kerdoel 5	Democratische betrokkenheid
Doelzin	De leerling verkent hoe die democratisch handelen in dagelijkse situaties kan vormgeven.
Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none">• beschrijven hoe in een democratie macht en invloed worden uitgeoefend;• benoemen van vormen van inspraak en besluitvorming in dagelijkse situaties;• communiceren op een respectvolle wijze;• leren omgaan met de wensen en de stem van de minderheid in besluitvormingsprocessen;• reflecteren op proces en uitkomsten van inspraak en besluitvorming in de schoolomgeving.
Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none">• samen klassenregels opstellen;• deelnemen aan excursies die de werking van de democratie zichtbaar maken, zoals een bezoek aan het gemeentehuis;• het maken van een verkiezingsprogramma en van affiches;• deelnemen aan educatieve simulaties over bestuur en besluitvorming.

Kerdoel 6

/ C Maatschappelijke vraagstukken

Kerdoel 6 Maatschappelijke vraagstukken

Doelzin De leerling weegt af welke mogelijkheden die heeft om ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken te handelen.

Het gaat hierbij om

- benoemen welke belangen en perspectieven een rol spelen binnen actuele, maatschappelijke en planetaire vraagstukken;
- uitdrukken van persoonlijke idealen en opvattingen;
- reflecteren hoe de eigen identiteit en waarden het handelen kunnen beïnvloeden;
- verkennen welke individuele en collectieve bijdragen aan oplossingen mogelijk zijn.

Te denken valt aan

- een gesprek voeren over maatschappelijke vraagstukken aan de hand van een themahoek, prentenboek of nieuwsberichten;
- maken van een maquette voor een toekomstbestendige wijk;
- onderzoeken wat de impact is van je persoonlijke leefstijl op de planeet;
- geven van je mening over een maatschappelijk vraagstuk na het lezen, beluisteren of bekijken van teksten of het bekijken van een film of documentaire over dit onderwerp;
- verschillen in de wereld verkennen met wiskunde en digitale media, bijvoorbeeld verschillen in inkomen, bevolkingsdichtheid en klimaat.

Bijlage 2 jaarkalenders

MAAND	ONDERWERP	KERNDOEL	ACTIVITEITEN
augustus	SEO gouden weken	Schoolcultuur Democratische betrokkenheid	Familie/ gezinssamenstelling Vrienden maken Groepsvorming Samen spelen, samen delen Klassenregels Kom in de klas
september	Prinsjesdag Seizoen herfst Airborne herdenking	 Diversiteit Democratische waarden	Mad Science
oktober	Kinderboekenweek Dierendag	Democratische Waarden Maatschappelijke betrokkenheid	Kabouterpad/ egelpad
november			
december	Seizoen winter Sinterklaas Kerstmis oudjaar	 Democratische betrokkenheid Maatschappelijke betrokkenheid Maatschappelijke vraagstukken	Zingen bij de ouderen Kaartje ouderen en zieken
januari	Nieuwjaar SEO zilveren weken Nationale voorleesdagen	 Diversiteit Schoolcultuur Maatschappelijke betrokkenheid Democratische betrokkenheid	
februari	Warme Truien dag carnaval	 Diversiteit Maatschappelijke vraagstukken	
maart	Bomendag Seizoen lente	 Democratische waarden Maatschappelijke vraagstukken	Mad Science

Jaarkalender unit 1-2

<p>april</p>	<p>Pasen Ramadan/ Suikerfeest Koningsdag koningspelen</p>	<p>Diversiteit Maatschappelijke vraagstukken</p>	
<p>mei</p>	<p>Dodenherdenking Bevrijdingsdag Moederdag</p> 	<p>Diversiteit Democratische waarden Maatschappelijke betrokkenheid</p>	<p>Konijnenpad Vlinderpakket Kringgesprekken</p>
<p>juni</p>	<p>Seizoen zomer Vaderdag Sportdag MBO Astrum</p> 	<p>Democratische waarden Schoolcultuur</p>	<p>-</p>
<p>Juli</p>	<p>Stoeltje passen</p> 	<p>Schoolcultuur</p>	<p>Afscheid nemen Kennismaking in de nieuwe groep</p>

Jaarkalender unit 1-2

KERNDOEL	ACTIVITEITEN GEHELE JAAR DOOR
Schoolcultuur	Maatjesklassen Schoolbibliotheek Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO)
Diversiteit	dagelijks taalgebruik en boekkeuzes Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO)
Democratische waarden	Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO)
Maatschappelijke betrokkenheid	Maatjesklassen Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO)
Democratische betrokkenheid	Gezelschapspelletjes/ buitenspelen en voor- en nabespreken. Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Klassenregels en routines
Maatschappelijke vraagstukken	Scheiden van afval Flip de Beer Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO)

Jaarkalender unit 3-4

MAAND	ONDERWERP	KERNDOEL	ACIVITEITEN
augustus	SEO gouden weken	Schoolcultuur Democratische betrokkenheid	Familie/ gezinssamenstelling Vrienden maken Groepsvorming Samen spelen, samen delen Klassenregels Kom in de klas
september	Prinsjesdag Airborne herdenking		Diversiteit Democratische waarden Mad Science
oktober	Kinderboekenweek Dierendag	Democratische Waarden Maatschappelijke betrokkenheid	
november			
december	Sinterklaas Kerstmis oudjaar		Democratische betrokkenheid Maatschappelijke betrokkenheid Maatschappelijke vraagstukken
januari	Nieuwjaar SEO zilveren weken Nationale voorleesdagen	Diversiteit Schoolcultuur Maatschappelijke betrokkenheid Democratische betrokkenheid	
februari	Warme Truien dag carnaval		Diversiteit Maatschappelijke vraagstukken
maart	Bomendag		Democratische waarden Maatschappelijke vraagstukken Mad Science
april	Pasen Ramadan/ Suikerfeest Koningsdag koningspelen	Diversiteit Maatschappelijke vraagstukken	

Jaarkalender unit 3-4

mei	Dodenherdenking Bevrijdingsdag Moederdag 	Diversiteit Democratische waarden Maatschappelijke betrokkenheid	Kringgesprekken
juni	Vaderdag Sportdag MBO Astrum College 	Democratische waarden Schoolcultuur	-
Juli	Stoeltje passen 	Schoolcultuur	Afscheid nemen Kennismaking in de nieuwe groep

KERNDOEL	ACTIVITEITEN GEHELE JAAR DOOR
Schoolcultuur	Maatjesklassen Schoolbibliotheek Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk (voorstelling) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO)
Diversiteit	dagelijks taalgebruik en boekkeuzes Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk (vakantie) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO)
Democratische waarden	Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk (voorstelling, de winkel) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Zorgdragen voor de klas en omgeving taakjes)
Maatschappelijke betrokkenheid	Maatjesklassen Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk (dieren, restaurant, kunst, de winkel) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Kringgesprekken n.a.v. de dag van vandaag
Democratische betrokkenheid	Gezelschapspelletjes/ buitenspelen en voor- en nabespreken. Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Klassenregels en routines
Maatschappelijke vraagstukken	Scheiden van afval Flip de Beer Thema`s vanuit sociaal culturele praktijk (dieren, restaurant, lichaam, water, milieu, moestuin, kunst, vakantie, de winkel, vervoer) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO)

Jaarkalender unit 5-6

MAAND	ONDERWERP	KERNDOEL	ACIVITEITEN	
augustus	SEO gouden weken	Schoolcultuur Democratische betrokkenheid	Familie/ gezinssamenstelling Vrienden maken Groepsvorming Samen spelen, samen delen Klassenregels Kom in de klas	
september	Prinsjesdag Airborne herdenking		Diversiteit Democratische waarden	Mad Science
oktober	Kinderboekenweek Dierendag	Democratische waarden Maatschappelijke betrokkenheid		
november				
december	Paarse vrijdag Sinterklaas Kerstmis oudjaar		Democratische betrokkenheid Maatschappelijke betrokkenheid Maatschappelijke vraagstukken	Zingen bij de ouderen
januari	Nieuwjaar SEO zilveren weken	Diversiteit Schoolcultuur Maatschappelijke betrokkenheid Democratische betrokkenheid		
februari	Warme Truien dag carnaval		Diversiteit Maatschappelijke vraagstukken	
maart				Mad Science
april	Pasen Ramadan/ Suikerfeest Koningsdag koningspelen	Diversiteit Maatschappelijke vraagstukken		

Jaarkalender unit 5-6

mei	Dodenherdenking Bevrijdingsdag Moederdag 	Diversiteit Democratische waarden Maatschappelijke betrokkenheid	Kringgesprekken
juni	Vaderdag Sportdag MBO Astrum College	Democratische waarden Schoolcultuur	
Juli	Stoeltje passen 	Schoolcultuur	Afscheid nemen Kennismaking in de nieuwe groep

KERNDOEL

ACTIVITEITEN GEHELE JAAR DOOR

Schoolcultuur		Maatjesklassen Schoolbibliotheek Thema's vanuit sociaal culturele praktijk (communicatie) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Lessenreeks media wijsheid
Diversiteit		dagelijks taalgebruik en boekkeuzes Thema's vanuit sociaal culturele praktijk (middeleeuwen, communicatie) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO)
Democratische waarden		Thema's vanuit sociaal culturele praktijk ((middeleeuwen. Romeinen, overleven/ prehistorie) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Zorgdragen voor de klas en omgeving (taakjes)
Maatschappelijke betrokkenheid		Maatjesklassen Thema's vanuit sociaal culturele praktijk (uitvindingen, Nederland waterland, kunst) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Kringgesprekken n.a.v. De dag van vandaag/ Jeugdjournaal /Klokhuis Steunen van goede doelen n.a.v. thematische activiteiten.
Democratische betrokkenheid		Gezelschapspelletjes/ buitenspelen en voor- en nabespreken. Thema's vanuit sociaal culturele praktijk (communicatie overleven/ prehistorie) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Klassenregels en routines
Maatschappelijke vraagstukken		Scheiden van afval Flip de Beer Thema's vanuit sociaal culturele praktijk (menselijk lichaam, uitvindingen, flora en fauna, Nederland waterland, kunst, weer en klimaat, overleven/ prehistorie) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Lessenreeks media wijsheid

Jaarkalender unit 7-8

MAAND	ONDERWERP	KERNDOEL	ACIVITEITEN
augustus	SEO gouden weken	Schoolcultuur Democratische betrokkenheid	Familie/ gezinssamenstelling Vrienden maken Groepsvorming Samen spelen, samen delen Klassenregels Kom in de klas
september	Internationale dag van de democratie Prinsjesdag Airborne herdenking Kinderpostzegelactie 	Diversiteit Democratische waarden Maatschappelijke betrokkenheid	Mad Science
oktober	Kinderboekenweek Dierendag Ouderendag	Democratische waarden Maatschappelijke betrokkenheid	
november	Internationale dag van de rechten van het kind.	Schoolcultuur Maatschappelijke betrokkenheid Democratische betrokkenheid	
december	Paarse vrijdag Sinterklaas Kerstmis oudjaar 	Diversiteit Maatschappelijke vraagstukken	Mad Science
januari	Nieuwjaar SEO zilveren weken Nationale Holocaust herdenking	Diversiteit Schoolcultuur Maatschappelijke betrokkenheid Democratische betrokkenheid	
februari	Warme Truien dag Carnaval Safer Internet Day 	Diversiteit Maatschappelijke vraagstukken	
maart			
april	Pasen Ramadan/ Suikerfeest Koningsdag Koningspelen Lentekriebels	Diversiteit Maatschappelijke vraagstukken	

Jaarkalender unit 7-8

mei	Dodenherdenking Bevrijdingsdag 	Diversiteit Democratische waarden Maatschappelijke betrokkenheid	Kringgesprekken
juni	Sportdag MBO Astrum College Wereldvluchtelingendag 	Democratische waarden Schoolcultuur	
Juli	Stoeltje passen	Schoolcultuur	Afscheid nemen Kennismaking in de nieuwe groep

KERNDOEL	ACTIVITEITEN GEHELE JAAR DOOR
Schoolcultuur	Maatjesklassen Schoolbibliotheek Thema's vanuit sociaal culturele praktijk (burgerschap, musical)) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Lessenreeks media wijsheid
Diversiteit	dagelijks taalgebruik en boekkeuzes Thema's vanuit sociaal culturele praktijk (wereldoorlogen, voortplanting) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO)
Democratische waarden	 Thema's vanuit sociaal culturele praktijk (ondernemen, voortplanting, industrialisatie) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Zorgdragen voor de klas en omgeving (taakjes) Gesprekken over verkiezingen
Maatschappelijke betrokkenheid	Maatjesklassen Thema's vanuit sociaal culturele praktijk (kunst, duurzaam leven, voortplanting, industrialisatie, musical) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Kringgesprekken n.a.v. De dag van vandaag/Jeugdjournaal/Klokhuis Nieuwskring Steunen van goede doelen n.a.v. thematische activiteiten.
Democratische betrokkenheid	Gezelschapspelletjes/ buitenspelen en voor- en nabespreken. Thema's vanuit sociaal culturele praktijk (ontdekkingsreizen, voortplanting, industrialisatie) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Klassenregels en routines
Maatschappelijke vraagstukken	 Scheiden van afval Flip de Beer Thema's vanuit sociaal culturele praktijk (ontdekkingsreizen, voortplanting, industrialisatie) SEO activiteiten gekoppeld aan kernwaarden (beleidsplan SEO) Lessenreeks media wijsheid

